

De fiscale behandeling van de bitcoin in de inkomstenbelasting

Diegene die de aangifte inkomstenbelasting 2017 al heeft ingediend zal het wellicht zijn opgevallen. De belastingdienst heeft dit jaar voor het eerst in de belastingaangifte bij box 3 expliciet een vraag gesteld over virtuele valuta (cryptocurrencies zoals bitcoins). Kan hiermee worden gesteld dat er een einde is gekomen aan de onduidelijkheid omtrent de fiscale behandeling van de bitcoin? Wij vinden van niet. Naar onze mening kan deze vraag het startschot zijn van nog meer fiscale onzekerheid. Dat over de waarde(stijging) van een bitcoin in particulier bezit inkomstenbelasting is verschuldigd zal niemand verbazen. Fiscaal lijkt de bitcoin op het eerste gezicht een reguliere box 3-bezitting. Maar is deze conclusie wel terecht? In deze bijdrage geven wij inzicht in deze nieuwe wereld.

BOX 3-BEZITTING

In box 3 wordt het belastbare inkomen uit sparen en beleggen belast tegen een tarief van 30%. Het belastbare inkomen uit sparen en beleggen wordt sinds 2017 bepaald aan de hand van een progressief forfaitair rendement. Dit forfaitair rendement wordt berekend over de waarde van de bezittingen minus de waarde van de schulden.

Voor het waarderingstijdstip dient te worden gekeken naar de waarde van het vermogensbestanddeel per 1 januari van dat jaar. Hierbij geldt overigens dat voor 2017 en 2018 over de eerste € 25.000 respectievelijk € 30.000 aan totaalvermogen geen belasting is verschuldigd. Dit wordt het heffingsvrij vermogen genoemd. Het resterende vermogen wordt in box 3 tegen de geldende percentages in de belastingheffing betrokken. Deze belastingpercentages kunnen als volgt worden weergegeven (cijfers 2017):

Vermogen	Forfaitair rendement	Box-3 heffing	Effectieve box-3 heffing
€ 0 - € 25.000	-	-	-
€ 25.000 - € 100.000	2,87%	30%	0,86%
€ 100.000 - € 1.000.000	4,60%	30%	1,38%
> € 1.000.000	5,39%	30%	1,62%

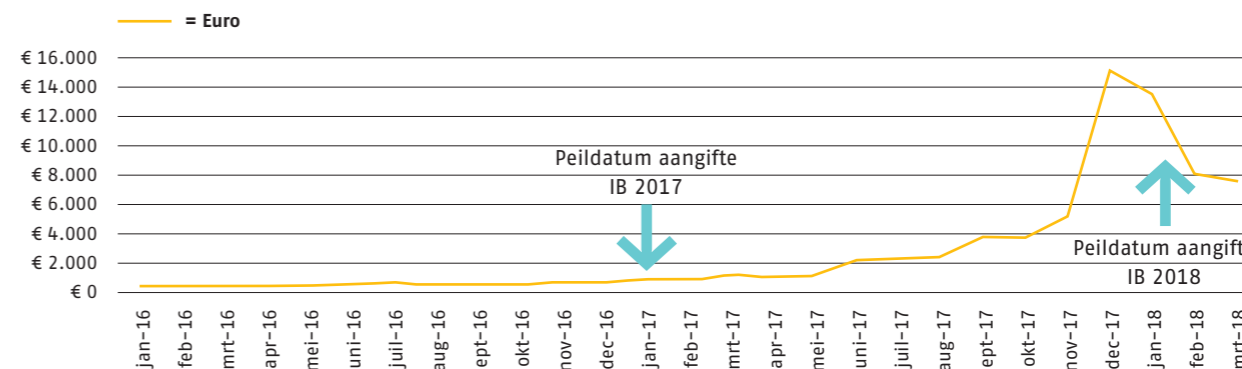
Door in het aangifteprogramma onder het kopje 'bezittingen' een vraag op te nemen over virtuele valuta lijkt het er dus op dat de belastingdienst bitcoins tot een box 3-bezitting beschouwd. Indien een bitcoin ter belegging wordt aangehouden lijkt heffing in box-3 logisch. Immers, vermogensbestanddelen die ter belegging worden aangehouden rekent de belastingdienst praktisch altijd tot het box 3-vermogen.

De waarde van een bitcoin (en andere cryptocurrencies) is in het afgelopen jaar op een indrukwekkende wijze gestegen. Hierdoor valt de gehanteerde peildatum van 1 januari voor de aangifte inkomstenbelasting 2017 bij de meeste belastingplichtigen fiscaal gunstig uit. Zowel een aankoop in 2017 alsmede het in 2017 behaalde rendement spelen door de peildatum geen rol voor de box 3-heffing van 2017. Zoals in figuur 1 weergegeven bedroeg de waarde van de bitcoin op 1 januari 2018 ongeveer € 11.500. Bij een (forse) waardedaling van de bitcoin in 2018 zal deze box 3-waarderingsystematiek ten opzichte van het belasten van het daadwerkelijk behaalde rendement fiscaal nadelig zijn.

BOX 1

Er zijn ook situaties denkbaar waarbij de bitcoin niet in box 3 maar in box 1 van de inkomstenbelasting wordt belast. In tegenstelling tot box 3 wordt in box 1 het werkelijk behaalde resultaat belast. Vanwege de hoge progressieve belastingheffing in box 1 (maximaal 52%) zal dit in veel gevallen niet wenselijk zijn. Van een box 1 situatie kan sprake zijn wanneer een belastingplichtige met zijn of haar 'arbeid' en of 'kennis' winsten behaalt met de bitcoin.

Een belastingplichtige zal dus zelf op basis van eigen feiten en omstandigheden moeten afwegen of al dan niet (in enig jaar) sprake is van een box 1 situatie. Als dit het geval is en de bitcoin is verkocht in 2017, dan wordt het werkelijke resultaat in 2017 belast in plaats van in 2018!

Figuur 1 Waardeontwikkeling van de bitcoin

Er zijn verschillende feiten en omstandigheden waarbij een risico op een box 1 situatie wordt vergroot c.q. aanwezig is. Te denken valt aan het zogenoemde 'day traden', het op full-time basis actief zijn in de cryptomarkt, het initiëren van een Initial Coin Offering (ICO) en het minen. Laatstgenoemde heeft de afgelopen maanden veel media-aandacht gekregen.

Bij het minen van bitcoins worden geavanceerde computers ingezet om ingewikkelde berekeningen op te lossen. Door het oplossen van deze berekeningen kunnen bitcointransacties worden gecontroleerd, gevalideerd en vastgelegd. Mining is dus in feite het valideren en vastleggen van transacties die in het bitcoinnetwerk plaatsvinden. Gezien de toenemende moeilijkheidsgraad van de berekeningen, gaat het minen gepaard met veel elektriciteitsverbruik door de omvangrijke inzet van computers. Als beloning voor het oplossen van de berekening ontvangt de miner een (gedeelte van een) bitcoin. Vanzelfsprekend zal een belastingplichtige niet zelf de complexe berekening verrichten, maar de belastingplichtige moet wel kennis hebben en werkzaamheden verrichten om de computers te installeren en te valideren.

CONCLUSIE

Het accent van deze bijdrage ligt op de bitcoin. Dit is een zogenoemde 'valuta coin'. In deze nieuwe wereld zijn er tal van andere coins naast de bitcoin. Iedere coin of zogenoemde 'cryptotoken' heeft eigen unieke eigenschappen. Dit kan van invloed zijn op de fiscale kwalificatie en behandeling. Denk hierbij aan een (her)kwalificatie tot een vordering of zelfs een (digitaal) aandeel.

Duidelijk is dat een bitcoin in de meeste gevallen fiscaal veel op een gewone box 3-bezitting lijkt. Het belasten van deze virtuele munt in box 3 lijkt dan ook niet onterecht. Echter, er kunnen feiten en omstandigheden zijn waardoor de fiscale behandeling in de inkomstenbelasting complexer is.

Voor de fiscale kwalificatie van deze activiteiten dienen de feiten en omstandigheden tegen geldende jurisprudentie worden aangehouden. Veelal zal hier de mate van arbeid in combinatie met de winstgevendheid doorslaggevend zijn. Bovendien zijn er ook verschillende situaties denkbaar waarbij er sprake is van een grijs gebied. Het in de belastingaangifte opnemen van een vraag over de virtuele valuta heeft dus niet aan alle onduidelijkheden een eind gemaakt. De fiscale wereld kijkt dan ook met veel belangstelling naar de eerste procedures die hierover met de belastingdienst worden gevoerd. ■

M. Kaplan MSc (links) is belastingadviseur bij EY en werkzaam in de Private Client Services-praktijk.

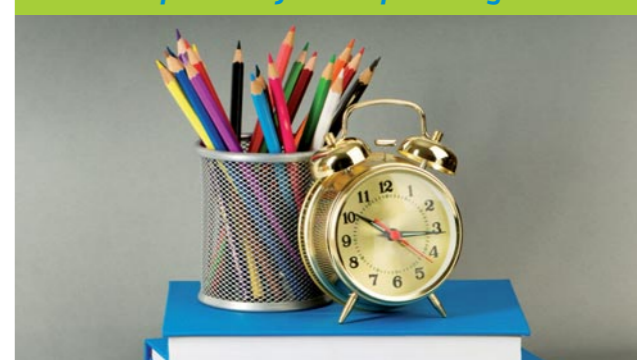

Drs. N. van den Broek is belastingadviseur bij EY en gespecialiseerd in de fiscale kant van blockchain-technologie waaronder in cryptomunten.

Customer Journey GDPR (AVG)

Welke impact heeft het op uw organisatie?

Volg aan de hand van een concrete case een fictieve polishouder in zijn "customer journey" en zie wat de concrete gevolgen zijn van de AVG: welke informatie wel en niet gedeeld mag worden en wat dit betekent voor hoe u en uw collega's omgaan met persoonsgegevens van klanten.

Ontbijt workshop | 14 juni 2018 | 8-10 uur | Johan de Witt huis (Utrecht) aangevraagd voor 2 vakinhoudelijke PE-punten | prijs € 150

Ga voor meer informatie over deze en andere bijeenkomsten van het AI naar onze website: www.ag-ai.nl/PermanenteEducatie.

Actuarieel Instituut®